

## MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

FELVÉTELI VIZSGA, 2018

PONTSZÁM: \_\_\_\_\_

KÓD: \_\_\_\_\_

- 1. Olvassa el figyelmesen J. T. Williams következő szövegét, majd feleljen a kérdésekre!**

### *Micimackó az étkezési problémákról*

Még a legfelületesebb mackológusok is biztosan emlékeznek arra az esetre, mikor Micimackó meglátogatta Nyuszit, és oly mértékben élvezte annak vendégszeretetét, hogy mikor megpróbált kijutni Nyuszi bejárati ajtaján, „Beékelt Mackó” vált belőle „az ő Nagy Megszorultságában”. Ennek eredményeképp egy hétig kellett koplalnia, hogy lefogyván kiszabadíthassák az ajtóból.

Fájdalommal kell lejegyeznem, hogy a fenti incidenssel legtöbbször Micimackó mohóságát szokták bizonyítani. Ennek éppen az ellenkezője igaz. Micimackó valójában rá jellemzően saját méltóságát és kényelmét áldozta fel azért, hogy barátai és az eljövendő generációk számára elrettentő példaul szolgáljon. Beékelt Mackóként önmagunk degeszre evésének veszélyeire hívta fel a figyelmet. [...]

Akkor tehát mit akart ezzel bizonyítani Micimackó? Erre legalább három válasz ötlük az ember eszébe.

1. Micimackó szinte minden kétséget kizáróan figyelmeztetni akarta a többieket önmagunk degeszre evésének veszélyeire.
2. Még meggyőzőbbnek hangzik, hogy mackónk – talán jócskán megelőzve korát – azt akarta bizonyítani, hogy a kíméletlen módszerek általában nem szoktak eredményre vezetni.
3. Végezetül mintegy prófétai módon, itt, és a két kötetben még számos helyen, a soványság iránti eltúlzott vágy veszélyeire hívta fel figyelmünket, ami különösen napjainkban megszívlelendő, mikor az anorexia nervosa és a bulimia valós veszélyt jelentenek. „Zömök és Segítőkész Medveként” Micimackó példája arra emlékeztet minket, hogy a szellemi és testi egészség kellemes, ám sohasem túlzott teltséggel járhat együtt.”(Galamb Zoltán fordítása)

---

**a) Hogyan értelmezi a szövegben előforduló *mackológus* szót?**

**b) Hogyan változik Micimackó neve a szövegben? Értelmezze a neveket!**

---

**c) Egyetért-e a szerző álláspontjával? Miért?**

**d) Említsen olyan szerzőt és művet, akinél/amelyben az evés motívuma vagy rítusa kulcsszerephez jut! Gondoljon eddigi olvasmányaira! Tömören utaljon rá, hogy miért említi példaként!**

---

**a)**

**b)**

**c)**

**d)**

**2. Melyik nem illik a sorba? Húzza alá, majd indokolja döntését!**

jelenet, felvonás, dialógus, misztériumjáték, konfliktus, komédia, segélykérés, monológ, kellék, commedia dell'arte.

Indoklás: \_\_\_\_\_

**3. Kihez kapcsolhatjuk? Helyezze be a táblázatba!**

Erkel Ferenc, pszichoanalízis, mozi, himnusz, *Ősszel*, Flóra, *Konyhafal*, ballada, országgyűlés, *Tiszta szívvel*, vágástechnika, Ilosvai Selymes Péter.

**MÁNDY IVÁN**

**ARANY JÁNOS**

**JÓZSEF ATTILA**

**KÖLCSEY FERENC**


**4. Definiálja a következő fogalmakat:**

refrén: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

---

fikció: \_\_\_\_\_

---

groteszk: \_\_\_\_\_

---

**5. Írjon egy-egy-egy konkrét példát a következő műfajokra! Ügyeljen a szerző és a mű pontos megnevezésére!**

eposz: \_\_\_\_\_

elbeszélő költemény: \_\_\_\_\_

novella: \_\_\_\_\_

abszurd dráma: \_\_\_\_\_

**6. Igaz vagy hamis? Jelölje + és – jellel!**

- a) Tímár Zsófi szalmaözvegyből tényleges özvegyé vált.
- b) A reformkor költői gyakran vetik fel a nemzethalál problémáját.
- c) Kosztolányi Dezső a Szindbád-novellák szerzője.
- d) Az ölelkező rím képlete: abba.
- e) Ady Endre *A Hortobágy poétájának* szerzője.
- f) Harbach neve Radnóti Miklós költészetéhez kapcsolódik.

**7. A felsorolt szerzők közül kiket tartunk a magyar avantgárd képviselőjének? Karikázza be a szerző neve előtti betűjelet!**

- a) Déry Tibor
- b) Mikszáth Kálmán
- c) Németh László
- d) Kassák Lajos

**8. Milyen mondatrészek a következő mondatok kiemelt szavai?**

- a) Ne mozdulj **PRÁGA** városából! \_\_\_\_\_
- b) **LÁTOGATÓBA** ment a barátjához.  
\_\_\_\_\_
- c) **MÁRIS** jövök!  
\_\_\_\_\_
- d) **KI** zavar már megint?  
\_\_\_\_\_
- e) **HALÁLESET MIATT** zárva!  
\_\_\_\_\_

**9. Állapítsa meg, milyen szófajúak a következő mondatok kiemelt szavai!**

- a) Régen találkoztam **VELED**. \_\_\_\_\_
- b) **ITT** szokott a testvérem ülni. \_\_\_\_\_
- c) Szembeültem az ő **HELYÉVEL**. \_\_\_\_\_
- d) **MINÉL** messzebb vagy tőle, annál jobb. \_\_\_\_\_

**10. Sorolja fel a magas és a mély magyar magánhangzókat!**

- a) Magas magánhangzók: \_\_\_\_\_
- b) Mély magánhangzók: \_\_\_\_\_

**11. Húzza alá és nevezze meg az alábbi szavakban előforduló hangtani változásokat!**

- a) vasgolyó \_\_\_\_\_
- b) adjatok \_\_\_\_\_
- c) dobtam \_\_\_\_\_
- d) község \_\_\_\_\_
- e) egészség \_\_\_\_\_
- f) otthon \_\_\_\_\_
- g) kedvvel \_\_\_\_\_
- h) szabadság \_\_\_\_\_

**12. Olvassa el az alábbi szöveget, majd oldja meg a feladatokat!**

Például a só meg a cukor! Mennyire hasonlítanak egymásra! De mennyire más az ízük. Vagy alig lehet megkülönböztetni a spenótfőzeléket a sóskafezeléktől. Holott azoknak is különböző az ízük. Az emberek is néha mennyire hasonlítanak egymásra! Csakhogy az egyik jó lélek, a másik meg mogorva dudva. De lehet, hogy éppen a mogorva, barátságtalan ember a jó, aki meg mindig mosolyog és kedveskedik, az önző alak, és csak magának akar jót.

(Részlet Darvasi László: *Pálcika, ha elindul...* c. művéből)

**A szövegben keresse meg az összetett szavakat! Írja őket a vonalra!**

---

---

**13. A fenti szöveg utolsó mondatából keressen ki két képzett szót! A szótőről válassza le a képzőket, majd írja a vonalra a szótövet és a képzőket!**

a) \_\_\_\_\_

b) \_\_\_\_\_

**14. A Darvasi-szöveg harmadik mondatában határozza meg a az alanyt és az állítmányt!**

a) alany: \_\_\_\_\_

b) állítmány: \_\_\_\_\_

**15. A szöveg ötödik mondatának első szavát milyen más, szinonim kifejezéssel lehetne helyettesíteni? A választ írja a vonalra!**

\_\_\_\_\_

JAVÍTÓKULCS

**16. Olvassa el figyelmesen J. T. Williams következő szövegét, majd feleljen a kérdésekre!**

*Micimackó az étkezési problémákról*

Még a legfelületesebb mackológusok is biztosan emlékeznek arra az esetre, mikor Micimackó meglátogatta Nyuszit, és oly mértékben élvezte annak vendégszeretetét, hogy mikor megpróbált kijutni Nyuszi bejárati ajtaján, „Beékelt Mackó” vált belőle „az ő Nagy Megszorultságában”. Ennek eredményeképp egy hétig kellett koplalnia, hogy lefogyván kiszabadíthassák az ajtóból.

Fájdalommal kell lejegyeznem, hogy a fenti incidenssel legtöbbször Micimackó mohóságát szokták bizonyítani. Ennek éppen az ellenkezője igaz. Micimackó valójában rá jellemzően saját méltóságát és kényelmét áldozta fel azért, hogy barátai és az eljövendő generációk számára elrettentő például szolgáljon. Beékelt Mackóként önmagunk degeszre evésének veszélyeire hívta fel a figyelmet. [...]

Akkor tehát mit akart ezzel bizonyítani Micimackó? Erre legalább három válasz ötlük az ember eszébe.

4. Micimackó szinte minden kétséget kizáróan figyelmeztetni akarta a többieket önmagunk degeszre evésének veszélyeire.
5. Még meggyőzőbbnek hangzik, hogy mackónk – talán jócskán megelőzve korát – azt akarta bizonyítani, hogy a kíméletlen módszerek általában nem szoktak eredményre vezetni.
6. Végezetül mintegy prófétai módon, itt, és a két kötetben még számos helyen, a soványság iránti eltúlzott vágy veszélyeire hívta fel figyelmünket, ami különösen napjainkban megszívlelendő, mikor az anorexia nervosa és a bulimia valós veszélyt jelentenek. „Zömök és Segítőkész Medveként” Micimackó példája arra emlékeztet minket, hogy a szellemi és testi egészség kellemes, ám sohasem túlzott teltséggel járhat együtt.”(Galamb Zoltán fordítása)

- 
- e) **Hogyan értelmezi a szövegben előforduló *mackológus* szót?**
  - f) **Hogyan változik Micimackó neve a szövegben? Értelmezze a neveket!**
  - g) **Egyetért-e a szerző álláspontjával? Miért?**
  - h) **Említsen olyan szerzőt és művet, akinél/amelyben az evés motívuma vagy rítusa kulcsszerephez jut! Gondoljon eddigi olvasmányaira! Tömören utaljon rá, hogy miért említi példaként!**
-

- a) Elfogadható válaszok: A TUDÓS VAGY OLVASÓ (BEFOGADÓ), AKI AZ IRODALOMBAN ELŐFORDULÓ MACKÓHŐSÖKET KUTATJA. Minden jó válasz elfogadható. 0,5 pont
- b) „Beékelt Mackó”, „Zömök és Segítőkész Medve”. Szinte beszélő névként működnek ezek a megnevezések. Mindkét név a falánkság következménye, de végül éppen a mohóság példája teszi Micimackót Segítőkész Medvévé. Minden jó válasz elfogadható. 1 pont
- c) Az érvelés minőségét pontozzuk.0,5 pont
- d) Minden jó példa és indoklás elfogadható. Pl.: Krúdy, Móricz, Kosztolányi: *Pacsirtastb.* 1 pont

17. Melyik nem illik a sorba? Húzza alá, majd indokolja döntését!(2x0,5) 1 pont

jelenet, felvonás, dialógus, misztériumjáték, konfliktus, komédia, segélykérés, monológ, kellék, commedia dell'arte.

Indoklás: Eposzi kellék, nem a drámai műnem fogalomkörébe tartozik (egyik indoklás is elfogadható!).

18. Kihez kapcsolhatjuk? Helyezze be a táblázatba!(12x0,5) 6 pont

Erkel Ferenc, pszichoanalízis, mozi, himnusz, *Ősszel*, Flóra, *Konyhafal*, ballada, országgyűlés, *Tiszta szívvel*, vágástechnika, Ilosvai Selymes Péter.

MÁNDY IVÁN

ARANY JÁNOS

JÓZSEF ATTILA

KÖLCSEY FERENC

mozi	<i>Ősszel</i>	pszichoanalízis	ErkelFerenc
<i>Konyhafal</i>	ballada	Flóra	himnusz
vágástechnika	IlosvaiSelymesPéter	<i>Tisztaszívvel</i>	országgyűlés

**19. Definiálja a következő fogalmakat:2 pont**

**3 helyes megoldás: 2 pont**

**2 helyes megoldás: 1 pont**

**1 helyes megoldás: 0,5 pont**

refrén: Pl. Az irodalomban a versszakonként (rendszerint a versszak végén) megisméltendő sort vagy sorrészletet jelöli. Különösen a nyugat-európai versformákra jellemző, gyakori a népköltészetben is. Célja az elmélyítés, a nyomatékosítás. Zenében a refrén szerepe hasonló stb. Minden helyes megoldás elfogadható.

fikció: Pl.képzelet, elképzelés. A valóság és a fikció folytonosan összeérő és széttartó összefüggése a művészetfilozófia egyik alapproblémája. Minden helyes felelet elfogadható.

groteszk: Pl.össze nem illő fogalmak társítása, torz és fenséges vonások ötvöződése a komikus elemekkel, a rémület és nevetés együttes hatását váltva ki. Lényege az ellentétes esztétikai minőségek együttes jelenléte. Elnevezése az olasz *grotta* 'barlang' szóból ered. A jelölt Örkény megállapításaira is utalhat: terpeszállás, fordított előjelű gravitáció stb. Minden jó megoldás elfogadható, a jó irodalmi példa is, pl. Gogol.

**20. Írjon egy-egy-egy konkrét példát a következő műfajokra! Ügyeljen a szerző és a mű pontos megnevezésére!**

**Minden helyes válasz elfogadható. (4x0,5) 2 pont**

eposz: Pl.: Homérosz: *Iliász*, *Odüsszeia*, Zrínyi Miklós: *Szigeti veszedelem*, Vörösmarty Mihály: *Zalán futása* stb.

elbeszélő költemény: Pl.: Petőfi Sándor: *János vitéz*, Arany János: *Toldistb.*

novella: Pl.: Mikszáth Kálmán: *Tímár Zsófi özvegysége*, Mészöly Miklós: *Jelentés ötegéről*, Szirmai Károly: *Veszteglő vonatok a sötétben*, Kosztolányi Dezső: *Fürdés*, Krúdy Gyula: *Szindbád őszi útja* stb.

abszurd dráma:Pl.: Samuel Beckett: *Godot-ra várva* stb.

**21. Igaz vagy hamis? Jelölje + és – jellel!5–6 helyes megoldás: 1 pont**

**3–4 helyes megoldás: 0,5**

**2–0 helyes megoldás: 0 pont**

- g) Tímár Zsófi szalmaözvegyből tényleges özvegyé vált. +
- h) A reformkor költői gyakran vetik fel a nemzethalál problémáját. +
- i) Kosztolányi Dezső a Szindbád-novellák szerzője. –
- j) Az ölelkező rím képlete: abba.+
- k) Ady Endre *A Hortobágy poétájának* szerzője. +
- l) Harbach neve Radnóti Miklós költészetéhez kapcsolódik.–

**22. A felsorolt szerzők közül kiket tartunk a magyar avantgárd képviselőjének? Karikázza be a szerző neve előtti betűjelet(2x0,5) 1 pont**

**i) Déry Tibor, d) Kassák Lajos.**

**8. (5x0,60) 3 pont**

- a. birtokos jelző
- b. célhatározó
- c. időhatározó
- d. alany
- e. okhatározó

**9. (4x0,50) 2 pont**

- a. személyes névmás
- b. (határozószói) mutató névmás
- c. főnév
- d. (főnévi) vonatkozó névmás

**10.1 pont**

- a. magasmgh.k: e, é, i, í, ö, ő, ü, ű
- b. mély mgh.k: a, á, o, ó, u, ú

**11. (8x0,25) 2 pont**

- a) részleges zöngésségi hasonulás
- b) összeolvadás

- c) részleges zöngésségi hasonulás
- d) teljes hasonulás – írásban jelöletlen
- e) teljes hasonulás – írásban jelöletlen
- f) rövidülés
- g) rövidülés
- h) összeolvadás

**12. (2x0,5) 1 pont**

spenótfőzelék, sóskafőzelék

**13. (2x1) 2 pont**

Az alábbiak közül 2 elegendő:

Barát-ság-talan, mosoly-og, kedv-es-kedik, ön-ző

**14. (2x1) 2 pont**

Alany: *ízük*

Állítmány: *más*

**15. 1 pont**

Egy elegendő: pedig, azonban, de azért, ennek ellenére, viszont, ezzel szemben, de, noha, ennek dacára, ámbár, bár, habár, ellenben, jóllehet